

Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory – blwyddyn academaidd 2018/19

Nodiadau canllaw blwyddyn academaidd 2018/19 ar gyfer hawlwr a darparwyr Addysg Gychwynol Athrawon (AGA)

Canllawiau

Dogfen ganllawiau: rhif 241/2018
Dyddiad cyhoeddi: Gorffennaf 2018

Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory – blwyddyn academiaidd 2018/19

- Cynulleidfa** Myfyrwyr sy'n cychwyn ar raglen AGA ôl-radd uwchradd ym mis Medi 2018 - i'w galluogi i addysgu drwy'r Gymraeg – a darparwyr addysg gychwynnol athrawon yng Nghymru.
- Trosolwg** Mae'r ddogfen hon yn rhoi gwybodaeth am gymhellion iaith Athrawon Yfory. Mae'n amlinellu'r cyllid sydd ar gael, pwy sy'n gymwys a sut y gwneir y taliadau. Mae'r cynllun cymhelliant yn cefnogi strategaeth Cymraeg 2050, cynllun hirdymor Llywodraeth Cymru i gyrraedd y targed o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.
- Camau i'w cymryd** Bydd gofyn i unigolion cymwys gyflwyno ffurflenni priodol yn unol â'r canllawiau hyn.
- Rhagor o wybodaeth** Dylid cyfeirio ymholiadau am y ddogfen hon at:

Y Tîm Addysg Gychwynnol Athrawon
Y Gyfarwyddiaeth Addysg
Llywodraeth Cymru
Parc Cathays
Caerdydd
CF10 3NQ

e-bost: ITEducationAddysgGA@llyw.cymru
- @LIC_Addysg
- Facebook/AddysgCymru
- Copïau ychwanegol** Mae'r ddogfen hon ar gael o wefan Llywodraeth Cymru yn llyw.cymru/addysgasgiliau

Cynnwys

Crynodeb	2
1. Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory yng Nghymru: blwyddyn academaidd 2018/19 – trosolwg	3
2. Grantiau hyfforddi	4
Pwy sy'n gymwys i gael grantiau hyfforddi	4
Pa grantiau y dylid eu talu	5
Pryd y dylid gwneud y taliadau	5
Sut y dylid talu'r grantiau hyfforddi	5
Dull gwneud taliadau	6
Adennill grantiau a dalwyd	6
Gwybodaeth	7
3. Cwestiynau cyffredin	8
Grantiau hyfforddi yng Nghymru	8
Atodiad A: Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory 2018 – Addysg Cymru 2018 Rhif 42	10
Atodiad B: Amserlen y broses a thaliadau	14

Crynodeb

Mae gan Weinidogion Cymru bwerau o dan adrannau 14-17 o Ddeddf Addysg 2002 i ddarparu cymorth ariannol ar gyfer hyrwyddo'r gwaith o recriwtio neu gadw athrawon neu staff nad ydynt yn addysgu.

Ar 7 Rhagfyr 2017, aeth Gweinidogion Cymru ati i arfer eu bwerau i lunio Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory 2018 (2018 Rhif 42 ("y Cynllun"). Mae copi o'r Cynllun ynghlwm yn yr atodiad i'r nodyn canllaw hwn (Atodiad A). Mae'r Cynllun yn gwneud darpariaeth i Weinidogion Cymru dalu grantiau i fyfyrwyr AGA ôl-radd uwchradd, sy'n astudio eu rhaglen drwy'r Gymraeg.

Mae cynllun cymhelliant iaith Athrawon Yfory yn cefnogi strategaeth Cymraeg 2050, uchelgais Llywodraeth Cymru i gynyddu nifer athrawon Cymraeg a tharged o filiwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050.

Cyfeirir at y canllawiau hyn ym mharagraff 3 y Cynllun, a'u nod yw helpu unrhyw un sy'n gweinyddu'r Cynllun a'r rheini sy'n gwneud cais am grant. Mae'r canllawiau yn berthnasol i fyfyrwyr ôl-radd yng Nghymru sydd, rhwng 1 Medi 2018 a 31 Awst 2019, yn dechrau ar gyrsiau AGA, drwy'r Gymraeg, sy'n arwain at Statws Athro Cymwysedig (SAC), cyrsiau sy'n cael eu cynnal gan ddarparwyr addysg gychwynnol athrawon a achredwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC).

Llywodraeth Cymru sy'n cyhoeddi'r canllawiau hyn ac maent yn rhoi gwybodaeth am gymhellion iaith Athrawon Yfory. Maent yn amlinellu'r ffynonellau cyllid sydd ar gael, y meini prawf cymhwysedd a sut y caiff y taliadau eu gwneud. Nid yw'r canllawiau eu hunain yn sefydlu pa gyllid sydd ar gael, pwy sy'n gymwys nac amodau eraill y grant - mae hynny wedi'i nodi yn y Cynllun a dylid darllen hwnnw ochr yn ochr â'r canllawiau hyn er mwyn bod yn sicr o fanylion y grant sydd ar gael.

1. Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory yng Nghymru: blwyddyn academaidd 2018/19 – trosolwg

1.1 Mae'r adran hon yn cynnig trosolwg byr o Gynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory yng Nghymru ar gyfer cyrsiau sy'n dechrau rhwng 1 Medi 2018 a 31 Awst 2019. Nid yw'n rhoi sylw i bob elfen; mae gwybodaeth gyflawn am faterion cymhwysedd a'r amodau yn yr adrannau isod.

1.2 Mae Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory yn cynnwys grantiau sy'n cymhell unigolion cymwys i ddilyn cwrs AGA ôl-radd uwchradd drwy'r Gymraeg yng Nghymru ("grantiau hyfforddi"). Rhaid i'r cwrs fod yn un sy'n arwain at Statws Athro Cymwysedig (SAC), dechrau rhwng 1 Medi 2018 a 31 Awst 2019, a chael ei gynnal gan ddarparwr AGA a achredwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru.

1.3 Mae'r grantiau hyfforddi ar gyfer cyrsiau AGA ôl-radd yng Nghymru sy'n dechrau rhwng 1 Medi 2018 a 31 Awst 2019 fel a ganlyn:-

- (i) £500 ar gyfer unigolion cymwys sy'n cwblhau rhaglen uwchradd AGA ôl-radd gymwys yng Nghymru sy'n arwain at SAC;
- (ii) £2,500 ar gyfer unigolion cymwys sy'n cwblhau eu cyfnod sefydlu'n llwyddiannus mewn ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru.

1.4 Ni thelir grant i unigolyn oni bai ei fod wedi gwneud cais i Weinidogion Cymru, dan ofal Llywodraeth Cymru, ar fformat a gymeradwywyd. Rhaid i'w darparwyr AGA ofyn i unigolion cymwys lenwi'r ffurflenni perthnasol.

2. Grantiau hyfforddi

Pwy sy'n gymwys i gael grantiau hyfforddi

2.1 Mae'r grantiau hyfforddi o £500 a £2,500 ar gael i unigolion cymwys sy'n dechrau ar gyrsiau AGA ôl-radd uwchradd yng Nghymru rhwng 1 Medi 2018 a 31 Awst 2019¹. Rhaid i'r cyrsiau fod yn rhai sy'n arwain at SAC a chael eu cynnal gan ddarparwr AGA a achredwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae'r grantiau hyfforddi ar gael ar gyfer cyrsiau llawnamser a rhan-amser.

2.2 Yn ôl eu disgrisiwn, gall Gweinidogion Cymru benderfynu peidio â thalu grant hyfforddi i unigolion sydd wedi'u derbyn ar raglen gymwys Gymraeg, os yw'r targed niferoedd ar gyfer y cwrs hwnnw, ar sail hysbysiad gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, wedi'i gyrraedd. Dylai'r myfyrwyr ofyn i'w darparwr gadarnhau na fydd hyn yn digwydd iddyn nhw.

2.3 I fod yn gymwys am grant hyfforddi, rhaid i unigolyn:-

- (a) fod wedi dilyn rhaglen gymwys yng Nghymru a ddechreuodd ar neu ar ôl 1 Medi 2018 ond cyn 1 Medi 2019;
- (b) bod yn fyfyrwr cymwys;
- (c) bod yn dilyn y Cynllun Gwella Cyfrwng Cymraeg yn ystod y flwyddyn academaidd bresennol²;
- (d) bod heb gymhwyso fel athro neu athrawes eisoes;
- (e) peidio â bod wedi'i gyflogi i addysgu mewn ysgol neu sefydliad arall fel athro;
- (f) peidio â bod yn cymryd rhan mewn hyfforddiant a drefnwyd o dan gynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth;
- (g) cwblhau rhaglen gymwys yn llwyddiannus ac ennill SAC;
- (h) o fewn tair blynedd, ar ôl ennill SAC, bod wedi cwblhau'n llwyddiannus ei gyfnod sefydlu yn un o'r lleoliadau sefydlu canlynol: ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru, fel sy'n ofynnol o dan Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 sydd mewn grym ar y pryd.

---

¹ Os oedd yn ofyniad gan ddarparwr AGA bod y myfyrwyr yn mynychu ysgol cyn i'r AGA ddechrau'n ffurfiol, cyn belled â bod y cwrs yn dechrau'n ffurfiol ar ôl 31 Awst 2018, ni fyddai hynny yn eu gwneud yn anghymwys i gael y grant hyfforddi.

² Mae cyllid ar wahân o hyd at £2,000 ar gael i fyfyrwyr sy'n dilyn y Cynllun Gwella Cyfrwng Cymraeg. Mae hyn yn ychwanegol at y £3,000 sydd ar gael o dan gynllun cymhelliant Iaith Athrawon Yfory.

Pa grantiau y dylid eu talu

2.4 I fod yn gymwys i gael y grant hyfforddi o hyd at £3,000, rhaid i unigolyn fod yn dilyn hyfforddiant ar gwrs AGA ôl-radd uwchradd a ddechreuodd rhwng 1 Medi 2018 a 31 Awst 2019. Caiff y grant hyfforddi o £3,000 ei dalu mewn dwy ran i'r unigolion cymwys.

- (a) Caiff y taliad cyntaf o £500 ei roi pan gwblheir yn llwyddiannus raglen uwchradd AGA ôl-radd gymwys yng Nghymru sy'n arwain at SAC. Bydd y rhaglen yn galluogi'r unigolyn cymwys i addysgu drwy'r Gymraeg.
- (b) Caiff yr ail daliad o £2,500 ei roi pan fydd unigolyn yn cwblhau'n llwyddiannus ei gyfnod sefydlu mewn ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru.

2.5 Ni fydd gan unigolion sy'n gymwys i gael grant hyfforddi ac sy'n gadael cwrs AGA ôl-radd cyn ei gwblhau hawl i unrhyw grant.

2.6 Caiff grantiau hyfforddi ar gyfer myfyrwyr sy'n ailgydio mewn cwrs, neu sy'n dechrau cwrs ar ôl ei ohirio, hefyd eu talu mewn dwy ran (gweler para 2.4).

Pryd y dylid gwneud y taliadau

2.7 Bydd Llywodraeth Cymru yn gwneud y ddau daliad i unigolion cymwys pan dderbynnir ffurflenni cais ar yr adegau priodol.

2.8 I hawlio'r grant hyfforddi, rhaid i unigolion cymwys:-

- (a) o fewn blwyddyn i ennill SAC, gyflwyno'r ffurflen hawlio berthnasol yn electronig i Lywodraeth Cymru; ac
- (b) o fewn blwyddyn i gwblhau'n llwyddiannus eu cyfnod sefydlu (gweler 2.2.1), gyflwyno'r ffurflen hawlio berthnasol yn electronig i Lywodraeth Cymru. Dylid anfon y ffurflen gais hon i Lywodraeth Cymru o gyfrif e-bost diogel gan yr ysgol lle cafodd y cyfnod sefydlu ei gwblhau.

2.9 Os bydd myfyriwr wedi bod yn absennol am gyfnod hir oherwydd salwch neu os bydd wedi rhoi'r gorau dros dro i'w astudiaethau, ond yn ailgydio yn ei gwrs i wneud iawn am yr amser y mae wedi'i gollu, bydd yn gymwys i gael cyllid ar ôl cwblhau rhaglen uwchradd AGA ôl-radd yng Nghymru sy'n arwain at SAC, ac ar ôl cwblhau'n llwyddiannus ei gyfnod sefydlu mewn ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru. Dim ond os na ohiriwyd eu cwrs am fwy na blwyddyn academaidd y bydd hawlwyf yn parhau i fod yn gymwys am y grant hyfforddi. Gweler darpariaethau paragraff 2.11.

Sut y dylid talu'r grantiau hyfforddi

2.10 Bydd unigolion cymwys yn derbyn taliadau grant hyfforddi gan Lywodraeth Cymru. Gwneir y taliadau pan dderbynnir y ffurflenni cais wedi'u cwblhau'n briodol. Bydd angen i unigolion cymwys hefyd gyflwyno ffurflen manylion gwerthwr i Lywodraeth Cymru erbyn **31 Mawrth 2019**. Yr unigolion eu hunain fydd yn gyfrifol am ofyn i Lywodraeth Cymru am ffurflen manylion gwerthwr.

2.11 Telir y rhan gyntaf pan gwblheir rhaglen uwchradd AGA ôl-radd yng Nghymru sy'n arwain at SAC. Bydd yn ofynnol i'r unigolion cymwys gyflwyno ffurflen gais i Lywodraeth Cymru o fewn blwyddyn i ennill SAC. Telir yr ail ran pan fydd unigolyn wedi cwblhau'n llwyddiannus ei gyfnod sefydlu mewn ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru. Bydd yn ofynnol i unigolion cymwys gyflwyno ffurflen gais i Lywodraeth Cymru o fewn blwyddyn i gwblhau'n llwyddiannus eu cyfnod sefydlu.

2.12 Bydd gofyn i ddarparwyr AGA lofnodi datganiad ar y ffurflen gais gyntaf i gadarnhau bod yr unigolyn wedi dilyn rhaglen uwchradd ôl-radd yn ystod blwyddyn academaidd 2018-19 ac wedi ennill SAC i'w alluogi i addysgu drwy'r Gymraeg. Bydd Llywodraeth Cymru yn gofyn am restr o lofnodwyr awdurdodedig gan bob darparwr AGA erbyn **1 Mehefin 2019**, i sicrhau bod ffurflenni yn cael eu lofnodi'n briodol.

2.13 Bydd yn ofynnol i benaethiaid, dirprwy benaethiaid neu benaethiaid adrannau lofnodi datganiad ar yr ail ffurflen gais i gadarnhau bod yr athro dan sylw wedi cwblhau'n llwyddiannus ei gyfnod sefydlu mewn ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru. Rhaid i'r ysgol gyflwyno'r ffurflen gais drwy e-bost i Lywodraeth Cymru, ar ran yr hawlydd.

2.14 **Pwysig:** Dylai eu darparwr AGA roi cyfeiriad e-bost Llywodraeth Cymru i'r unigolion cymwys. Bydd angen i'r unigolion cymwys gysylltu â'r cyfeiriad e-bost hwn i ofyn am ffurflen manylion gwerthwr. Bydd Llywodraeth Cymru wedyn yn rhoi fersiynau electronig o'r ffurflenni cais i'r unigolion cymwys. Bydd yn rhaid i'r unigolion cymwys gadw eu ffurflenni er mwyn hawlio dwy ran y grant hyfforddi.

Dull gwneud taliadau

2.15 Bydd yr unigolion cymwys yn derbyn y grant hyfforddi gan Lywodraeth Cymru. Rhaid i ddarparwyr AGA roi cyfeiriad e-bost Llywodraeth Cymru i'r unigolion cymwys, er mwyn iddynt gael gofyn am ffurflen manylion gwerthwr a'r ffurflen gais.

2.16 Rhaid i'r ffurflen gais gyntaf (i'w chwblhau pan ddyfernir SAC) gael ei lofnodi gan lofnodwr awdurdodedig o'r darparwr AGA, a rhaid i'r ail ffurflen gais (i'w chwblhau pan gwblheir yn llwyddiannus gyfnod sefydlu) gael ei lofnodi gan yr ysgol briodol.

2.17 Dylid cyflwyno pob ffurflen drwy gyfrwng diogel i Lywodraeth Cymru.

Adennill grantiau a dalwyd

2.18 Mae gan Weinidogion Cymru bwerau i adennill grantiau a dalwyd, yn gyfan gwbl neu'n rhannol. Yn ôl eu disgrisiwn, gallant arfer y pwerau hynny, a byddant yn ystyried pob achos ar sail ei deilyngdod ei hun.

2.19 Efallai y bydd Gweinidogion Cymru yn arfer y pwerau hyn lle:-

- (a) bydd derbynnydd y grant, yn ei gais am grant neu mewn cysylltiad â'r cais hwnnw, wedi darparu gwybodaeth ffug neu wybodaeth sy'n gamarweiniol mewn ffordd berthnasol; neu
- (b) bydd tystiolaeth gadarn nad oedd derbynnydd y grant erioed yn bwriadu cwblhau'r cwrs neu, ar ôl ei gwblhau, fynd i addysgu.

Gwybodaeth

2.20 Rydych yn cydnabod ein bod yn ddarostyngedig i ofynion Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 (yr "FOIA"), Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 (yr "EIR") a Deddf Diogelu Data 2018 (y "DPA").

2.21 Rydych yn cydnabod mai ni, yn ôl ein disgresiwn absoliwt, sy'n gyfrifol am benderfynu:

- (i) a ddylid datgelu unrhyw wybodaeth a gawsom o dan neu mewn cysylltiad â'r Cyllid, i'r graddau y mae'n ofynnol ein bod yn datgelu'r cyfryw wybodaeth i berson sy'n gwneud cais am ddatgeliad o dan yr FOIA neu'r EIR; a/neu
- (ii) a yw unrhyw wybodaeth yn esempt o'r gofynion datgelu o dan yr FOIA neu'r EIR.

3. Cwestiynau cyffredin

Grantiau hyfforddi yng Nghymru

Beth yw cyfanswm gwerth y grant hyfforddi hwn?

3.1 Mae hyd at £3,000 ar gael o dan Gynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory. Mae hyd at £2,000 ar gael ar wahân o dan y Cynllun Gwella Cyfrwng Cymraeg. Er mwyn hawlio cymhelliant iaith Athrawon Yfory, rhaid ichi fod yn dilyn y Cynllun Gwella Cyfrwng Cymraeg.

Ydy'r grant hyfforddi yn drethadwy?

3.2 Yn ôl yr hyn a ddeallwn ni, nid yw'r grant hyfforddi yn drethadwy. Fodd bynnag, dylai'r hawlwyd siarad â Chyllid a Thollau Ei Mawrhydi i gael cyngor am eu sefyllfa unigol nhw.

Beth fydd effaith y grant hyfforddi ar y ffynonellau cymorth eraill i fyfyrwyr?

3.3 I fyfyrwyr sydd am gael cyllid myfyrwyr ar sail incwm aelwyd, ni chaiff grant hyfforddi ei ystyried fel rhan o'ch incwm, ac ni ddylid ei gynnwys wrth gyfrifo eich incwm trethadwy na enillir.

Beth fydd effaith y grant hyfforddi ar fudd-daliadau?

3.4 Nid oes rheolau pendant ynghylch hyn - bydd yn dibynnu ar y math o incwm sy'n cael ei ystyried yn achos pob budd-dal unigol. Gall yr Adran Gwaith a Phensiynau roi mwy o gyngor ichi.

A fydd y grant hyfforddi yn golygu y bydd yn rhaid ichi ddechrau ad-dalu eich benthyciad?

3.5 Fel yn achos unrhyw swydd arall, mae'n bosibl y bydd dechrau ennill cyflog fel athro yn golygu y bydd yn rhaid ichi ddechrau ad-dalu eich benthyciad.

Sut caiff y grant hyfforddi ei dalu?

3.6 Cyn belled â bod yr holl feini prawf cymhwysedd perthnasol wedi'u bodloni, caiff y grant ei dalu mewn dwy ran yn uniongyrchol o Lywodraeth Cymru i gyfrif banc yr hawlydd. Byddant yn daliadau unigol wedi'u cymryd o daliadau cyflog rheolaidd.

Ydy'r grantiau hyfforddi yn bensiynadwy?

3.7 Nac ydyn

Ydy athrawon yn gymwys i gael y grant hyfforddi os yw eu swydd addysgu, wrth gwblhau eu cyfnod sefydlu, mewn ysgol annibynnol, coleg chweched dosbarth neu Sefydliad Addysg Bellach?

3.8 Nac ydyn. At ddibenion hawlio'r grant hyfforddi, rhaid i'r hawlydd fod wedi cwblhau ei gyfnod sefydlu mewn ysgol uwchradd gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir neu drwy addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru.

Enillais Statws Athro Cymwysedig drwy ddilyn llwybr ar sail cyflogaeth - ydw i'n gymwys i gael y grant hyfforddi?

3.9 Nac ydych. Nid yw athrawon sy'n ennill Statws Athro Cymwysedig drwy ddilyn llwybrau ar sail cyflogaeth yn gymwys i gael y grant hyfforddi.

Atodiad A: Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory 2018 – Addysg Cymru 2018 Rhif 42

Trosolwg

Mae CYNLLUN CYMHELLIANT IAITH ATHRAWON YFORY 2018 yn cynnig cymhelliant ariannol i fyfyrwyr Addysg Gychwynnol Athrawon (AGA) sydd yn cychwyn rhaglen AGA ôl-raddedig uwchradd ym mis Medi 2018 a fydd yn eu galluogi i addysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Cefndir

1. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau i ddarparu cymorth ariannol o dan adrannau 14-17 o Ddeddf Addysg 2002 i hybu recriwtio neu gadw athrawon neu staff nad ydynt yn addysgu. Sefydlwyd Cynllun Cymhelliant Iaith Athrawon Yfory 2018 (“y Cynllun hwn”) drwy arfer y pwerau hynny.
2. Daw'r Cynllun hwn i rym ar 1 Medi 2018 ac mae'n berthnasol i Gymru.
3. Gall Gweinidogion Cymru gyhoeddi canllawiau anstatudol ar y Cynllun hwn o dan adran 10 o Ddeddf Addysg 1996 i gynorthwyo myfyrwyr a darparwyr achrededig sy'n arfer unrhyw swyddogaethau o dan y Cynllun hwn.
4. Mae'r ddogfen hon yn ceisio nodi amlinelliad byr o sut y bydd y cynllun hwn yn gweithredu a dibenion talu'r grant.

Crynodeb o'r Cynllun

5. Mae'r Cynllun hwn yn gwneud darpariaeth i Weinidogion Cymru dalu grantiau i fyfyrwyr ôl-raddedig uwchradd AGA, sy'n astudio eu rhaglen drwy gyfrwng y Gymraeg.
6. Bydd taliadau ar ffurf hyd at ddau randaliad i unigolion cymwys ar ôl iddynt gwblhau rhaglen uwchradd ôl-raddedig AGA gymwys yng Nghymru a arweiniodd at ennill Statws Athro Cymwysedig (SAC). Bydd y rhaglen yn galluogi'r unigolyn cymwys i addysgu drwy'r Gymraeg ac yn golygu bod modd iddo hawlio'r grant cyntaf. Bydd taliad pellach ar gael ar ôl cwblhau yn llwyddiannus gyfnod sefydlu mewn ysgol uwchradd Gymraeg neu ddwyieithog, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw sefydliad uwchradd.

Dehongli

7. Ac eithrio lle mae'r cyd-destun yn mynnu fel arall, at ddibenion y Cynllun –

mae sefydliad "a achredwyd" ("*accredited institution*") wedi'i achredu gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru o dan reoliad 7 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012;

mae "wedi'i gyflogi" ("*employed*") yn golygu o dan gontract cyflogaeth neu i ddarparu gwasanaethau mewn ffordd arall heblaw o dan gontract cyflogaeth a dylid dehongli "cyflogaeth" ("*employment*") yn unol â hynny;

ystyr "cynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth" ("*employment-based teacher training scheme*") yw cynllun a wneir o dan reoliad 8 o Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 neu o dan unrhyw gynllun diwygiedig neu gynllun newydd a gyflwynwyd;

mae i "athro cymwysedig" ("*qualified teacher*") yr ystyr a roddir gan adran 132(1) o Ddeddf Addysg 2002: sef "a person who satisfies requirements specified in regulations"³ wnaed o dan adran 132 o'r Ddeddf honno o dro i dro;

ystyr "dwyieithog" ("*bilingual*") yw Cymraeg/Saesneg ar gyfer darparwyr yng Nghymru;

ystyr "rhaglen gymwys" ("*eligible programme*") yw rhaglen sydd:

(a) yn rhaglen hyfforddiant cychwynol athrawon uwchradd amser llawn, rhan-amser neu hyblyg sy'n arwain at Statws Athro Cymwysedig, ac sy'n cael ei darparu mewn sefydliad achrededig yng Nghymru, ac

(b) yn bodloni o leiaf un o'r meini prawf canlynol:

- yn arwain at dystysgrif ffurfiol ar gyfer addysg Gymraeg neu ddwyieithog;
- nad yw'n arwain at dystysgrif ffurfiol ar gyfer addysg Gymraeg neu ddwyieithog ond sydd wedi'i chynllunio i alluogi myfyrwyr i addysgu'n ddwyieithog;
- yn ei gwneud yn ofynnol i'r hyfforddai astudio a chyflawni'r modiwl astudiaethau proffesiynol drwy gyfrwng y Gymraeg fel y'i cofnodwyd yng Nghofnod Myfyrwyr HESA⁴

ystyr "myfyriwr cymwys" ("*eligible student*") yw myfyriwr â hawl ganddo i gael cymorth o dan reoliadau a wnaed o dan adran 22 o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 ac sydd mewn grym ar y pryd, fel y mae'r rheoliadau hynny yn gymwys i'r cwrs hwnnw⁵;

ystyr "lleoliad sefydlu" ("*induction setting*"), at ddibenion y cynllun hwn, yw ysgolion a gynhelir yng Nghymru ac ysgolion arbennig nas cynhelir yng Nghymru. Mae ysgolion

---

³ Y Rheoliadau sydd mewn grym ar hyn o bryd yw Rheoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012, O.S. 2012/724 (Cy. 96)

⁴ Mae hyn yn cyfeirio at fodiwl 'MODSBJ' a'r dynodydd HCA dwyieithog 'BITTM' yng nghofnod myfyrwyr HESA

⁵ Y Rheoliadau sydd, ar hyn o bryd, yn berthnasol i'r ddarpariaeth o gymorth i fyfyrwyr mewn perthynas â'r flwyddyn academaidd sy'n ymestyn o 1 Medi 2018 i 31 Awst 2019 yw Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) 2017 O.S. 2017/47 (Cy. 21)

annibynnol yng Nghymru wedi'u cynnwys ar yr amod eu bod yn bodloni'r meini prawf penodedig o dan Reoliad 7, paragraff 3 o Reoliadau Addysg (Trefniadau Sefydlu ar gyfer Athrawon Ysgol) (Cymru) 2015;

mae "ffurflen hawlio berthnasol" ("*relevant claim form*") yn golygu'r ffurflen y mae Gweinidogion Cymru'n gofyn i ymgeisydd ei llenwi o bryd i'w gilydd er mwyn gwneud cais am grant o dan y cynllun hwn.

Grantiau cymell

8. Caiff Gweinidogion Cymru dalu grantiau i unigolion sy'n gymwys i gael grantiau o'r fath o dan y Cynllun ("grantiau hyfforddi") ar ffurf cymhellion i unigolion sy'n bodloni gofynion paragraff 8 a pharagraff 9.
9. Mae'r grantiau a roddir o dan y Cynllun hwn yn ddarostyngedig i'r amodau a bennir ym mharagraffau 12 i 17.

Pwy sy'n gymwys i gael grantiau hyfforddi

10. I fod yn gymwys i gael grant hyfforddi, rhaid i unigolyn:-

- (a) fod wedi dilyn rhaglen gymwys yng Nghymru a ddechreuodd ar neu ar ôl 1 Medi 2018 ond cyn 1 Medi 2019;
- (b) bod yn fyfyrwr cymwys;
- (c) bod yn dilyn y Cynllun Gwella Cyfrwng Cymraeg yn ystod y flwyddyn academaidd bresennol;
- (d) bod heb gymhwyso fel athro neu athrawes eisoes;
- (e) peidio â bod wedi'i gyflogi i addysgu mewn ysgol neu sefydliad arall fel athro;
- (f) peidio â bod yn cymryd rhan mewn hyfforddiant a drefnwyd o dan gynllun hyfforddi athrawon ar sail cyflogaeth;
- (g) cwblhau rhaglen gymwys yn llwyddiannus ac ennill Statws Athro Cymwysedig;
- (h) cwblhau cyfnod sefydlu yn llwyddiannus o fewn tair blynedd, ar ôl ennill statws athro cymwysedig yn un o'r lleoliadau sefydlu canlynol: ysgol uwchradd Gymraeg neu ddwyieithog, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd, fel sy'n ofynnol o dan Reoliadau Cymwysterau Athrawon Ysgol (Cymru) 2012 sydd mewn grym ar y pryd.

11. Os yw'n bodloni'r meini prawf a ddisgrifir ym mharagraff 9, i hawlio'r grant hyfforddi rhaid i'r unigolyn:-

- (a) gyflwyno'r ffurflen hawlio berthnasol i Lywodraeth Cymru o fewn blwyddyn i ennill statws athro cymwysedig;
- (b) gyflwyno'r ffurflen hawlio berthnasol i Lywodraeth Cymru o fewn blwyddyn i gwblhau cyfnod sefydlu.

12. Os yw unigolyn cymwys yn cyflwyno cais, neu'n bwriadu cyflwyno cais o dan y Cynllun hwn, ni fydd hyn yn effeithio ar ei gymhwysedd ar gyfer y Cynllun Gwella Cyfrwng Cymraeg presennol yn 2018.

13. Mae unigolion sy'n gymwys ar gyfer y cynllun cymhelliant hwn hefyd yn gymwys i hawlio cymhellion eraill ar gyfer hyfforddiant athrawon⁶ ar yr amod eu bod yn bodloni meini prawf cymhwysedd y cynlluniau hynny yn y flwyddyn academaidd berthnasol.

Amodau

14. Ni thelir grant i unigolyn o dan baragraff 8 oni fydd wedi gwneud cais i Weinidogion Cymru ym mha bynnag ffurf, ar ba bynnag adeg a chan gynnwys pa bynnag fanylion y caiff Gweinidogion Cymru eu penderfynu.

15. Caiff Gweinidogion Cymru yn ôl eu disgrisiwn beidio â thalu grant hyfforddi i unigolion a gafodd eu derbyn ar raglen gymwys yng Nghymru wedi i'r cwrs hwnnw gyrraedd y targed derbyn ar ei gyfer (fel y nodwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru).

16. Caiff Gweinidogion Cymru fynnu bod rhan neu'r cyfan o unrhyw grant a dalwyd o dan baragraffau 8 yn cael ei ad-dalu:-

- (c) os yw'r derbynnydd, yn ei gais am grant neu mewn cysylltiad â'r cais hwnnw, wedi darparu gwybodaeth ffug neu wybodaeth sy'n gamarweiniol mewn ffordd berthnasol;
- (d) os bydd tystiolaeth gadarn nad oedd derbynnydd y grant erioed yn bwriadu cwblhau'r cwrs neu, ar ôl ei gwblhau, fynd i addysgu.

Talu'r grant

17. Caiff grantiau o dan baragraffau 8 a 9 eu talu mewn dau ôl-daliad ac ar ba bynnag adegau a benderfynir gan Weinidogion Cymru, ac yn arbennig, caiff Gweinidogion Cymru benderfynu bod y ddau randaliad yn cael eu talu erbyn dyddiadau penodol ar ôl i'r unigolyn gwblhau'r SAC a'r cyfnod sefydlu'n llwyddiannus.

Gweinyddu

18. Llywodraeth Cymru fydd yn gweinyddu'r cynllun. Bydd angen i hyfforddeion ddarparu tystiolaeth o SAC ac o gwblhau cyfnod sefydlu pan fyddant yn llenwi'r ffurflen hawlio berthnasol.

19. Rhaid cyflwyno ffurflenni i flwch post ITEducationAddysgGA@llyw.cymru.

Llofnodwyd ar ran Gweinidogion Cymru

Kirsty Williams AC

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg

---

⁶ Y cymhellion sydd ar gael ar hyn o bryd ar gyfer Addysg Gychwynnol Athrawon yw [Llywodraeth Cymru | Cymhellion hyfforddi athrawon ar gyfer myfyrwyr TAR](#)

Atodiad B: Amserlen y broses a thaliadau

Medi 2018	<p>Cychwyn rhaglenni AGA ôl-radd uwchradd.</p> <p>Rhaid i ddarparwyr AGA sicrhau bod pob unigolyn cymwys yn cael copi o'r canllawiau uchod ac mewn digon o bryd i'w darllen cyn cyflwyno eu ffurflen hawlio gyntaf.</p>
Mawrth 2019	<p>Unigolion cymwys i ofyn i Lywodraeth Cymru am ffurflen manylion gwerthwr (rhaid i ddarparwyr AGA roi cyfeiriad e-bost Llywodraeth Cymru i'r unigolion cymwys) ac, wedi'i cwblhau, ei chyflwyno i Lywodraeth Cymru erbyn 31 Mawrth 2019.</p>
Mai 2019	<p>Llywodraeth Cymru i ddarparu ffurflenni hawlio a hysbysiad preifatrwydd.</p>
Mehefin 2019	<p>Rhaid i ddarparwyr AGA roi rhestr o lofnodwyr awdurdodedig i Lywodraeth Cymru ar gyfer hawliadau SAC (blwyddyn academiaidd 2018/19) erbyn 1 Mehefin 2019.</p>
O fis Mehefin 2019	<p>Cyflwyno ffurflenni hawlio wedi'u cwblhau, i Lywodraeth Cymru, pan ddyfernir SAC.</p>
O fewn 3 blynedd i ddyfarnu SAC	<p>Cyflwyno'r ail ffurflen hawlio i Lywodraeth Cymru, pan gwblheir y cyfnod sefydlu yn llwyddiannus, yn un o'r lleoliadau sefydlu canlynol: ysgol gyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog a gynhelir, neu'n addysgu Cymraeg mewn unrhyw leoliad uwchradd a gynhelir yng Nghymru.</p> <p>Rhaid cyflwyno ffurflenni hawlio wedi'u cwblhau o fewn blwyddyn i gwblhau cyfnod sefydlu yn llwyddiannus. Rhaid i'r ysgol sy'n cyflogi'r hawlydd gyflwyno'r ffurflen hawlio drwy gyfrwng e-bost diogel i Lywodraeth Cymru, ar ran yr hawlydd.</p>